

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 га-
дзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграіцы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ё СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

На першае мая.

Рожныя вынаходы і ўдасканаленьні ў галіне прамысловай далі магчымаць цераз пасярэдства вялікага вытворства рожнага роду прамысловых прадуктаў згуртаваць у аасобных гарадах вялікую колькасць людзей з аднолькавымі інтарэсамі. Гэтакім парадкам зьявілася работніцкая кляса злучаная ў прафэсійнальныя саюзы. Дзеля таго, што палажэньне работніцкае клясы ў аасобных дзяржавах амальшто тое самае, дык у сувязі з гэтым узнікла міжнародная салідарнасьць работніцкае клясы.

Але ўсяму на сьвеце ёсьць месца, час і мяжа. Разумеецца, што гэтыя тры адзнакі не выключаюць і работніцкай салідарнасьці. Справа ў тым, што ў кожнага чалавека ёсьць свае найбліжэйшыя інтарэсы, ёсьць эгоізм, а яны ўжо ствараюць асабістую канкурэнцыю, якая выражаецца ў дэмагогію.

Заўсёды здараецца гэтак, што дзе канчаецца супольнасьць інтарэсаў, там канчаецца салідарнасьць, а яе месца займае спрэчка і гэтакім чынам запануе разлад, які даходзіць да таго, што работнікі замест таго, каб кіраваць свае натугі на фронт проці фабрыканта — ўзаемна змагаюцца паміж сабою. Тым часам маленькая лічбова, але сьведомая сваіх кроўных інтарэсаў, групка буржуазіі, накінуўшы сваё яро на шыі работнікам кіруе імі і вызыскаваець іх, як хоча.

Некалькі дзсяткаў гадоў таму назад, у мэтах шуканьня салідарнасьці паміж сабою, работнікі, ці праўдзівей правадыры работніцкіх масаў устанавілі работніцкае сьвята 1-га мая. У гэты дзень работнікі павінны пакідаць сваю працу і выходзіць на вуліцу, каб выявіць і паказаць усяму сьвету, а пераважна буржуазным клясам сваю арганізаванасьць, сваю клясавую сьведамасьць, сваю салідарнасьць.

Аднак-жа гэты сьвяткаваньні вялікага, рэальнага значэньня ня мелі, а цяпер на практыцы таксама ня маюць, бо што-раз, пераходзяць у нешта зусім будніснае, звычайнае, вялае.

Я кажу на практыцы, дык вась далей і хачу адзначыць, што ў тэорыі работніцкая салідарнасьць існуе, але-ж у праўдзівасьці яна вельмі мала выказваецца. Паміма таго, што работнікі зьяўляюцца сябрамі сваіх прафэсійных саюзаў, уцягнуліся яшчэ ўварожыя адна другой палітычныя партыі, дык эканамічнае пажэньне адгрываець тут ізной рашаючую ролю. Гэтак сама, як эканамічныя ўмовы работніцкага жыцьця змусіла работніцкую клясу арганізавацца, дык у іншых выпадках яны-ж наводзяць на палітычныя спрэч-

Справа дробных арэндатараў.

На Беларусі ды наагул у Польшчы ёсьць многа дробных арэндатараў, якія тым ці іншым парадкам у працягу многа гадоў трымаюць у арэндзе чужую зямлю.

Польскі ўрад ня маючы добрае волі, каб зразу зрабіць радыкальную зямельную рэформу і гэтакім чынам напярэць крыўды ненармальнага земляўладаньня, баючыся пакрыўдзіць абшарнікаў, але-ж бачачы магучы сялянскі рух, пакіраваны ў мэтах земляўпарадкаваньня, — думала крошккамі з абшарніцкага стала задаволіць сялянства.

Дзеля гэтага самага ў 1924 годзе 30 чэрвеня была выдана ўстава, згодна якое даўга-тэрміновыя арэндатары маюць права выкупіць зямлю на ўласнасьць. Устава ўжо страціла сілу, дык цяпер-жа ў дадатак да тае ўставы ўрад праектуе ўвясці гэтакія папраўкі:

1) Устава (з 20.VI. 1924 г.) адносіцца і да дзяржаўных зямель. Гэта знача, калі арэндатар арэндаваў у працягу многа гадоў дзяржаўную

кі паміж сабою, якія пеуюць і пагаршаюць работніцкую справу.

Не ўдаючыся ў далёкія рэчы, не ўглыбляючыся да дна работніцкага пытаньня, мы як выявілі сялянскае ідэалёгіі, гаворачы аб работніцкай справе, у доказ праўдзівасьці нашых вывадаў прывядзём два прыклады, як фактычныя выпадкі 1926 году.

У Англіі леташняга году паўстала вялікая забастоўка вуглякопаў. Зразу на падмогу вуглякопам прышлі іншыя работнікі, але-ж іх забастоўка хутка скончылася, а чаму? Паўна толькі дзеля таго, што свае інтарэсы бліжэй чым чужыя. Гэтак было сярод ангельскіх работнікаў.

Нешта тварылася і ў другіх дзяржавах сярод вуглякопаў. Гэтае нешта было ні больш ні менш, як толькі тое, што работнікі цэлага раду дзяржаваў настанавілі не дазваляць, каб фабрыканты вывозілі ў Англію болей вугальля, чым вывозілася да часу забастоўкі. Калі многа вуглякопаў, гэтым самы аказалі Ангельшам укосную паслугу, дык польскія вугляконы, наадварот, беспасярэдна прышлі ангельскім фабрыкантам з дапамогаю. Ясна, сабе на карысьць і на шкоду ангельскім вуглякопам. Хто хачеў называў іх здраднікамі работніцкай справы і г. д., але-ж нічога ад гэтага не змянілася, бо эканамічны дзейнік польскага работніка змусіў на гэта.

Польскае вугальле да часу ангельскае забастоўкі ня мела месца збыту, а цераз гэта польскі работнік ня меў працы. Дык вась, калі зьявілася магчымаць працаваць, польскі работнік і выкарыстаў яе. Гэта адзін прыклад работніцкай неарганізаванасьці і несалідарнасьці работніцкае клясы рожных народаў.

А вась і другі. Паміж вугальна-жалезнымі прамыслоўцамі Нямецчыны, Фран-

(казённую) зямлю, дык таксама мае права яе выкупіць.

2) Выкуп на ўласнасьць будынкаў. Гэта знача, што калі на арэндаванай зямлі ёсьць якія-колічы будынкы належныя да ўласніка зямлі, але якія знаходзяцца ў карыстаньні арэндатара, дык іх таксама можна выкупіць.

3) Выкуп зямлі не забудаваных, а г. зн. можна выкупіць тыя арэндныя землі, якія не забудаваны арэндатарам.

4) Выкуп тых зямель, якія знаходзяцца ў карыстаньні па праве перадачы аднаго арэндатара другому.

7) Будуць брацца пад увагу перарывы ў арэндаваньні выкліканыя вайною.

8) Адхіленьне артыкулаў, якія пазбаўлялі арэндатараў права выкупу дзеля таго, што арэндатар не плаціў акуратна належнасьці за арэнду, да моманту набраньня моцы закону ўставы ад 20.VI. 1924 г.

Паводле даных Галоўнага Статыстычнага Ўраду на прыватных землях вялікай зямельнай уласнасьці ў Віленскім ваяводстве гаспадаруе 1937 арэндатараў і на касьцельнай зямлі 4 арэндатары. Фактычна-ж ёсьць болей гэтых

цыі, Бэльгіі і Люксембурга паўстаў саюз. Саюз гэты вызначыў каму і колькі вырабляць жалеза. Саюз гэты меў на мэце ўпарадкаваць жалезную прамысловасьць, устанавіць адну пану на жалеза шмат ніжэйшую ад папярэдняе, а гэтым самым пагражаў амэрыканскай вугальна-жалезнай прамысловасьці. Дык тут трацілі ня толькі амэрыканскія прамыслоўцы, якія вывозілі ў Эўропу жалеза, але-ж і работнікі якія выраблялі яго. І вась, амэрыканскія прамыслоўцы шукалі спосабу разьбіць гэты саюз вугальна-жалезных прамыслоўцаў Эўропы, а амэрыканскія работнікі сваёю чаргою проці таго-ж самага саюзу заявілі пратэст. Гэтакім чынам і яны разьбівалі работніцкую салідарнасьць ува імя сваіх эгаістычных „скурных“ інтарэсаў, падтрымоўваючы сваіх эксплаататараў. За тое-ж работнікі тых, дзяржаваў, якія прысталі да вугальна-жалезнага саюзу, маўчалі, бачачы ў гэтай штуцы сваіх прамыслоўцаў магчымаць схопіць трохі большы, а за разам і смашнейшы кавалак.

Дык вась гэтак абстаіць справа работніцкага першамайскага сьвята. А цераз гэтае работнікі і ня могуць здабыцца на перамогу над сваімі эксплаататарамі.

Жадаем работнікам, каб сьлетнее сьвяткаваньне паслужыла ім пачаткам запраўднае салідарнасьці і поўнае вызваленьне ад эксплаататы.

Сярод сялянства гэтае сьвяткаваньне не практыкавалася, дзеля таго, што селянін зьяўляецца нека сам сабе і работнік і прадаўца. Але-ж новае жыцьцё вымагае і ад селяніна арганізацыі і салідарнасьці. І вась—на ўсім сьвеце ўжо ёсьць сялянскія арганізацыі, якія маюць усюды і заўсёды сваю асобую лінію.

Ст. Рубель.

Зьезд парабкоў.

У Несьвіжы нядаўна адбыўся павятовы зьезд парабкоў. Ніжэй падаём змест рэзалюцыяў гэтага зьезду.

1) Сабраныя дэлегаты заяўляюць, што ў тым выпадку, калі іх жаданьняў надзвычайная Раз'емчая Камісія ня возьме пад увагу адносна ўтрыманьня другога каровы і пабольшаньня зямлі пад бульбу, дык парабкі цалком падтрымаюць загад прафэсійнальнага саюзу земляробскіх працаўнікоў, не выключаючы забастоўкі.

2) Зьезд сьцьвярджае, што абшарнікі з лічбы масава звольненых земляробскіх працаўнікоў прынялі нязначную частку гэтакіх, якія шукаюць працы. У сувязі з гэтым належыць спадзявацца вялікае лічбы высяленьня пад адкрытае неба. Хоць і былі дакладна пайнфармаваны, аб гэтым дзяржаўныя ўлады, але-ж не ўчынілі нічога запраўднага, каб уратаваць працаўнікоў ад шыкан і зьнішчэньня.

Зьезд катэгарычна дамагаецца ад ураду: а) урэгуляваць справу шуканьня працы, б) забясьпечыць дах над галавою, в) выплаціць запамогі земляробскім працаўніком. — У парцэляваных маёнтках, у якіх абшарнікі пазвальнялі працаўнікоў пагвалтаючы правовыя нормы аб зямельнай рэформе, зьезд прыказвае земляробскім працаўніком з гэтакіх маёнткаў, хто не атрымаў зямлі, не выходзіць з занятых імі будынкаў, баронячы гэтакім спосабам сваё права на зямлю, прызнае ўставаю аб выкананьні зямельнай рэформы. — За тую выпадкі, якія пры гэтым могуць здарыцца земляробскія працаўнікі адказнасьць з сябе зьнімаюць і адначасна заклікаюць урад, каб ён памог земляробскім працаўнікам у іх барацьбе за захаваньне сваіх правоў абавязуючых у Польшчы, якія таксама абавязуюць і абшарнікаў.

Зьезд дамагаецца ўвядзеньня Касы Хворых для земляробскіх працаўнікоў нараўне з усімі работнікамі.

Гэтыя рэзалюцыі вельмі ўстрывожылі абшарнікаў, якія зараз цераз свой абшарніцкі саюз пры пасярэдніцтве анкеты распачалі зьбіраць весткі адносна запраўднага палажэньня пытаньняў паднятых у рэзалюцыях парабкоўскага зьезду.

І свае рэзалюцыі абшарніцкі саюз таксама прадстаўляў ураду, у якім выходзіць гэтак, што ўсё добра і яны ні ў чым не вінаваты, бо работнікаў вышэй пяці з аднаго маёнтку нідзе ня звольнена, а звальненне, дык адбываецца толькі дзеля падбору парабкоў з маравымі кваліфікацыямі, а тое, што парабак выдалены з маёнтку і ня маючы дзе прыхіліцца будзе цяжкае голад і холад, дык іх не адносіцца...

Адносна-ж пагрозы забастоўкаў, дык, ведама, па абшарніцкаму разуменьні гэта — дэмагогія. А пастановы зьезду аб тым, каб дамагацца надзелу зямлі з таго маёнтку, гдзе служыць парабак і які парцэлюецца, дык абшарнікі лічаць шкоднаю агітацыяй і падбурэньнем да беспарадкаў... У абшарнікаў дык усё ў парадку бо іх права.

арэндатараў, бо пэўна, што ўсе не выкрыліся. Вышэй пададзеныя арэндатары арэндуюць каля 24.000 гэктараў. З пасярод арэндатараў ёсьць 33,7 проц. арэнды меней 1-го гэкт., 55,5 проц. ад 1—5 гэкт. і 10,8 проц. вышэй 5 гэкт.

Хоць гэта не адпавядае нашым імкненьням і ня згодна з нашай праграмай, але-ж мусім тут адзначыць, што тэя арэндатары-Беларусы, якіх арэндаваньне абшарніцкай зямлі падыдуць пад папраўкі ўставы з 20-га чэрвеня 1924 г. павінна імкнуцца, як найхутчэй, хоць за выкуп часткова пазбыцца абшарніцкага ярма. Для прыкладу, раскажам адзін факт вельмі характэрны на нашыя часы.

Мястэчка Лыскава, Ваўкавыскага павету, пабудавана пераважна на зямлі абшарніка Быхаўца, які вядзе сваю „слаўную“ гісторыю ад быхаўскіх фэадалаў Магілёўшчыны.

Да часаў перадваенных гэтыя маленькія арэндатары-лыскаўцы плацілі пану Быхаўцу год-у-год арэнду і мусілі гэтак ці іначай гадзіць пану, каб ён не памсыціўся над імі. Калі-ж надышла вайна, дык у гэтай справе зьявіўся перарыў, бо як некаторыя лыскаўцы, гэтаксама і абшарнік Быхавец выехалі ў Расею.

Пасьля вайны вярнуўшыся дамоў п. Быхавец пачаў дамагацца выплаты яму арэнды. Арэндатары выплаціць не маглі (ведама ўсім добра як вайна зьнішчыла жыхарства Беларусі). Справа цягнулася да 1926 году, а кончылася тым, што некаторых лыскаўцаў, апошні дабытак прадалі і выплацілі п. Быхаўцу арэнду.

Гэтае здарэньне многа хто памятае з пачобных людзей, бо надта-ж многа было выліта няшчаснымі горкіх сьлёзаў.

Няма ведама толькі, ці прапанаваныя ўрадам папраўкі фактычна маюць на мэце палепшыць палажэньне дробных арэндатараў, бо дагэтульшняя практыка выказала, што цяперашні ўрад бароніць інтэрэсаў абшарнікаў і буржуазіі.

Новыя выбрыкі паліцыі і урадоўцаў.

У апошнія часы паліцыя пачала адумслова прасьледаваць беларускі адраджэньскі рух. Гэтае прасьледаваньня скіравана проці друкаванага беларускага слова, якое натуральна пашыраецца на вёсцы. Паліцыя і ўрадоўцы адбіраюць ад сялян беларускія газэты і запужваюць іх, каб ня чыталі беларускай прэсы. Мала гэтага, паліцыя канфіскуе беларускія кніжкі, адбірае і нішчыць беларускія адрыўныя календары. На падмогу паліцыі пайшлі некаторыя ўрадоўцы-паштары і сваевольна канфіскуюць прысланыя для падпішчыкаў беларускія газэты.

На доказ вышэйпаданых зьяшчаем тут наступныя факты:

На пошце ў Вэрэйках, Ваўкавыскага пав. паштовая ўраднічка заявіла, што мае права затрымаваць тэя газэты, якія прызнае за шкодныя, або непатрэбныя. Такім чынам ад 23-га сакавіка с. г. пошта ў Вэрэйках ня выдала Гуртку Інстытуту ніводнага нумару „Сялянскае Нівы“.

Іншыя факты адбываюцца ў Браслаў-

скім павеце. У в. Казакі, Астраўляны і хут. Гайнова зьявілася паліцыя і адбірала ад сялян беларускія газэты і адрыўныя календары. Выконваючы гэта сама паліцыя на месцы рвала календары і адначасна даручыла солтысам, каб яны пазабіралі ад сялян усе календары і аддалі іх паліцыі.

Вышэй пададзеныя факты зьяўляюцца доказам самаволі і бяспраўя, якія распаношваюцца на беларускіх землях.

Асьцярагаем усіх сялян, каб ведалі добра, што вышэйпаданых факты зьяўляюцца бяспраўнымі і самавольнымі і затым усе павінны процістаяць ім. Калі паліцыя або солтысы будуць забіраць ад Вас беларускія легальныя друкі, Вы павінны жадаць расьпіскі. Калі недадуць Вам расьпіскі, то гэты факт павінен быць сьцьверджаны сьведкамі. Далей аб кожным такім бяспраўі трэба напісаць неадкладна ў Беларускі Пасольскі Клюб, або ў рэдакцыю „Сялянскае Нівы“.

Рэдакцыя.

3 жыцьця пад Польшчай.

Пэзэсы высокімі ўрадоўцамі.

Нядаўна памёр пасол Союму і сябра польскай парт. сацыял. Ф. Пэрль. Наступным кандыдатам у паслы па сьпіску ёсьць б. прэзыдэнт м. Лодзі, а цяпер стараста А. Ржэўскі, Гэты кандыдат зрокся пасольскага мандату, ня хочучы апушчаць свайго урадовага становішча. Далей па сьпіску кандыдатам ёсьць Т. Голувко, які зьяўляецца цяпер начальнікам аддзелу ў Міністэрстве Зям. Спраў. Пан Т. Голувко таксама зрокся пасольскага мандату, каб астацца і далей вялікім урадовым „dygnitarzem“.

Гэтыя факты вельмі ярка характарызуюць ППС. якая выступае ў ролі абараніцеля працоўных масаў.

Толькі словы.

Пан прэзыдэнт Масьціцкі ў гутарцы з амэрыканскім журналістам, заявіў што Польшча жадае толькі міру, што ўсе гутаркі аб валўнічым настроі марш. Пілсудскага — няпраўда.

Гаворачы аб нацыянальных меншасьцях адказаў, што на палешаньне адносінаў з нацыянальнымі меншасьцямі мы ідзем ня словамі, а дзелам. Польскі ўрад да ўсіх грамадзян адносіцца аднолькава. Ніякім групам не збіраюцца даваць спецыяльныя льготы. Адносімся да ўсіх нац. менш. бестаронна, маючы на мэце агульную нараву палажэньня.

Гаворана добра, словы лекныя, але-ж на жаль, як паказала шматгадовая практыка, да сьлед, дык словы высокіх польскіх урадоўцаў, гэтак і астаюцца толькі словамі...

Да ведама беларускай вучнёўскай і студэнскай моладзі.

Ёсьць магчымасьць паехаць на навукі ў Амэрыканскія сярэднія і вышэйшыя школы для хлопцоў. Моладзь наша будзе прынята на поўнае ўтрыманьне. Жадаючых скарыстаць з гэтага рэдкага дабрадзейства, просім у найхутчэйшым часе прыслаць нам:

- 1) просьбу аб прыёме з кароткім жыцьцярысам,
- 2) мэтрыку нараджэньня,
- 3) пасьведчаньне аб навучы (трэба мець скончаных найменш чатыры клясы гімназіі, або сем кляс школы пачатковай, каб быць кандыдатам у школу сярэдняю, або матуру — ў вышэйшую.
- 4) Пасьведчаньне доктара аб здароўі наагул.
- 5) Пасьведчаньне аб маральнасьці ад сьвяшчэнніка, ксяндза, або вядомай беларускай установы.

Просім зацікаўленых зрабіць гэта ўсё безадкладна, каб можна было хутчэй пачаць стараньні аб дазvole на падарожу прад уладамі польскімі.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, Аддзел у Вільні, завальная 6—5

Прысылайце грошы на падпіску.

Што дзеецца ў сьвеце?

У Кітайскім катле.

Ангельскія караблі „Кэрэль“ і „Вольсэй“ былі абстрэляны з абадвох берагоў ракі Янг-Цзе вышэй і ніжэй Чынг-Кіянг недалёка ад Нанкіну. Ангельскія караблі са свайго боку на кітайскія стрэлы, таксама адказвалі стрэламі. Гэтак-сама быў абстрэляны блізка каля Фу-Тунга і Кіу Кіянг амэрыканскі торпэдовец „Пэары“.

Каля Ханькоў зьявіліся ангельскія караблі; як акт пратэсту Кітайцы каля Ханькоў на ўзгорку ўставілі цяжкую артылерыю. Ёсьць думкі, што Ангельцы сілаю займуць свае канцэсіі, якіх пазбавіў новы ханькаўскі камуністычны урад. Сталася зусім іначай, бо на караблі прыбыў дэлегат ангельскага ўраду, які мае на мэце вясці з урадам у Ханькоў перагаворы аб канцэсіях. Чынг-Кай-Шэк пакуль-што ня мае намеру ісьці на Ханькоў, але-ж вайсковыя аддзелы камуністычнага ўраду не чакаюць і наступаюць на аддзелы Чынг-Кай-Шэка, каб заняць трыкутнік паміж месцамі Нанкін, Чынг-Кіянг і Чынг-Чоу. Камуністычныя аддзелы занялі м. Тай-Шынг.

Каля ракі Янг-Цзе паміж Кітайскімі войскамі і чужаземнымі караблямі трывае перастрэлка.

Два караблі, якія перавозілі войска Чынг-Тсо-Ліна з аднаго берагу на другі ракі Янг-Цзе былі абстрэляны з фортаў Нанкіна і патанулі. Пагібла пры гэтым дзьве тысячы чалавек.

Японцы высадзілі ў Шанхаі новыя свае аддзелы.

Пяць вялікіх дзяржаў злагодзілі супольную ноту да ўраду Чынг-Кай-Шэка ў справе нанкінскіх выпадкаў (аб якіх ужо газэты пісалі) панізіўшы тон і выкінуўшы пагрозы.

Радавы Саюз.

У Адэсу прыбыло двух хадакоў з Турцыі, як прадстаўнікі ад 500 „некрасаўцаў“ казакаў, якія жылі ў Турцыі ад XVIII стагоддзя. Казакаў „некрасаўцы“ ў часе пераследаваньня казакаў пры Кацярыне II уцяклі ў Турцыю, але-ж ня глядзячы на тое, што з тых часоў прайшло два стагоддзі, сучаснае пакаленьне „некрасаўцаў“ уцекачоў захавалі сваю нацыянальную мову і любасьць да Бацькаўшчыны.

Гэтыя „хадакі“ з Адэсы паедуць у Маскву, каб вытрэбаваць ад радавага ўраду пазвальнае вярнуцца дамоў, пры ўмове, калі ўрад надзеліць іх зямлёю.

У Баку (на Каўказе) шэсьць бандытаў напалі на коопэратыў і зрабавалі 300.000 рублёў. Бандыты былі арыштаваны, але калі праводзіліся ў управу, дык натоўп народу адабраў гэтых бандытаў ад паліцыі і расправіўся з бандытамі самасудам.

Японія.

Блізка Сахаліна вялікі японскі карабль разбіўся аб ледзяную гару і пашоў на дно мора. 50 чалавек пры гэтым утапілася.

Дзеля таго, што ў Японіі збанкрутавала некалькі вялікіх банкаў—там паднялася сярод фінансістаў вялікая трывога і неспакой.

Распачалося значнае паніжэньне цаны японскіх грошай.

Збанкрутаваў г. зв. „пятнаццаты“ банк, які меў аснаўны капітал 100 мільёнаў іен (адна іена варты была да вайны 96 кап. расейск. гр.).

Усе ўкладчыкі пачалі забіраць сваі ашчаднасці з банку, дык падняўся гэтакі непарадак, што пагражаў усяму японскаму фінансава-эканамічнаму гаспадараванню; але-ж урад паспяшыўся на падмогу выдачаю прыватным банкам адзін мільярд іенаў. Гэтакім чынам трывога пачала ўлягацца.

Нямеччына.

Нямецкая сэкцыя „куомінтанга“ атправіла ў Ханькоў цэнтральнаму камітэту партыі гэтакую тэлеграму: Цеснымі радамі стаімо мы на стражы пазыцыяў цэнтральнага камітэту і праграмы нашага лідэра Сун-Ят-Дзена, а іменна саюзу з Радавай Расеяй, саюзу з камуністычнай партыяй і абароны работніцкіх і сялянскіх інтарэсаў.

Гэтая партыя налічвае дзевяць местаў, якія заняты кітайскімі бальшавікамі і дамагаюцца далейшай барацьбы з Чанг-Кай-Шэкам.

Мэксыка.

У Мэксыцы, як ужо ведама, здарыўся бандыцкі напад на цягнік, дык за гэтымі бандытамі наладжана пагоня. Сам ваенны міністар кіруе акцыяю пераследавання бандытаў, якія захапілі 250 тысяч мэксыканскіх пэзаў (гэтак называюцца мэксыканскія грошы) ў золаце. У пераследаванні бандытаў бяруць удзел 8 самалётаў.

Мэксыканскі ўрад бачыць у гэтай бандыцкай прабле палітычную помсту з боку мэксыканскага духавенства, якое ёсць ў вялікай нягэдоце з уладаю.

Дзеля гэтага мэксыканцы выдалілі за межы дзяржавы 6 біскупаў, а некаторых ніжэйшых духоўнікаў арыштавалі.

З лічы арыштаваных духоўнікаў аднаго растралілі, іншыя арыштаваныя пэўна пападуць таксама пад сьмяротную экзекуцыю.

Марокко.

Паўстанчы рух у Марокку жыве. Апошнімі часамі газеты ізноў прыносяць весткі аб паўстаньнях пераважна ў Гішпанскай частцы Марокка.

Дзеля таго, што гішпанскія гарнізоны ў Марокку слабя, дык Гішпанцы мабілізуюць мараканцаў. Сабрана 300 мараканцаў, якія пад даводзтвам гішпанскага афіцэра скіраваны на фронт.

Прымо-дэ-Рывэры, гішпанскі прэм'ер у гутарцы з прадстаўнікамі газетаў сказаў, што глядзіць на справу з радаснай надзеяй на перамогу над мараканцамі.

Але пасля гэтай заявы, як пішуць газеты, у Марокко прыбыў гішпанскі вайсковы аддзел і яшчэ чакаюцца новыя аддзелы. Усяго Гішпанія пасылае ў Марокко 20 тысяч чалавек. А гэта сьведчыць, што ў Марокку пачынаецца нешта трывожнае для Гішпаніі.

Закладайце прыватныя беларускія школы.

Паводле існуючых законаў Беларусы маюць права мець ня толькі прыватныя беларускія школы, але і дзяржаўныя. Аднак гэтае права на ўрадовыя беларускія школы дагэтуль не праведзена ў жыццё. Не адказваючыся зусім ад урадавых школ і вядучы далей сыстэматычнае складаньне дэкларацыяў нам трэба ў меры магчымасьці, старацца закладаць хоць прыватныя беларускія школы.

Каб памагчы сялянам закладаць прыватныя беларускія школы, Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры бярэ на сябе ўсе клопаты ў справе атрымліваньня ад уладаў дазволу.

У сувязі з гэтым, зварачваемся да сялян з клічам: закладайце свае прыватныя беларускія школы! Сяляне, якія хочуць залажыць прыватную школу павінны напісаць у Інстытут (Вільня, Завальная 6—5) заяву і падаць даныя:

1) У чым доме мае быць школа? Падаць разьмеры дому (даўжыня, шырыня і вышыня), колькі вакон і дзьвярэй і далучыць плян дому (можна плян нарысаваць самім).

2) Пасьведчаньне ад павятовага доктара, пасьведчанае старостам, што кватэра пад школу адказвае гігіенічным варункам.

3) Спісак дзяцей у школьным веку (ад 7 да 14 г.), падаючы іх век.

4) Прозьвішча і імя вучыцеля, яго адрэс, вучыцельскія кваліфікацыі, нацыянальнась, вера.

Такія заявы трэба прыслаць у Інстытут найпазней да 15-га мая с. г., бо школьныя ўлады прымаюць заявы на прыватныя беларускія школы толькі да 1-чэрвеня.

**Беларускі Інстытут
Гаспадаркі і Культуры.**

* * *

Па заснуўшай неба сіні
У палёці нестрыманым,
Б'ючы крыльямі сваімі
Беглі зоркі ў даль нязнану;
А па сьледзі тут за імі
Ноч сваім пакотам цьмяным
Замятала пыл, што зоры
Сваім лётам далі ў горы.

І сьцямнела, ціха стала,
Ноч маўкліва свае казкі
Лісьцям дрэваў шапатала
І рабіла з лісьця маскі,
Землю імі аздабляла,
Пакрапіла роскай краскі
І маўкліва шобкім скокам
Падымалася к аблокам.

К Л Я Ш Т А Р .

Абвязаны мурам навокал,
Сьцямнелы ад процьмы гадоў,
З жалезнымі кратамі ў боках,
З азнакай турботы сьлядоў,
Стаіш ты закутаны ў цішы
Лунаючы крыжам у вышы.

Праз браму сталёвую ў боку
Праходзіць тут моладасьць ў кель,
З санлівай сьлязінай на воку
Шчасьлівы затраціўшы цэль
І ціха да самай магілы
Чуць з кельлі: «ах, любы, ах, мілы»...

* * *

Даруй!... Калі можна маліць за другіх...
Малю я сягонья Цябе на каленках,
Даруй тым, якія прад намі ў сукенках
Буяюць. Даруй ім!... малю я за іх.

Даруй тым, якія штоночы як хваль
Бушуюць гвалтоўна ў Чарльстоне
й Флёрыдзе..

Даруй ім, як колей караць усіх прыдзе:
Няможна нявінных—страшэнны іх жаль.

Фр. Грышкевіч.

НАВІНЫ.

— Адхіленьне кс. А. Станкевіча ад палітыкі. Віленскі арцыбіскуп забараніў паслу кс. А. Станкевічу браць удзел у палітычных справах. У сувязі з гэтым кс. А. Станкевіч зьмесяціў ліст у газ. „Bielaruskaja Krynica“.

Дзеля таго, што да гэтага часу кс. Станкевіч браў дзейны ўдзел у газ. „Bielaruskaja Krynica“ з адхіленьнем яго ад успомненай часопісі для далейшага кіраваньня газетаю складалася калегія з трох асобаў: А. Стэповіч, Каруза і Шутовіч.

„Беларускі Звон“. У хуткім часе пад гэтакім назвам мае выходзіць двухтыднёвік, які будзе друкавацца лацінкаю.

Пагледзімо толькі, ці гэты беларускі звон, будзе званіць пабеларуску, ці кінецца званіць розную брахню на Беларусаў, як яго папярэднік „Народны Звон“, які толькі тым і адзначыўся, што памагаў Луцкевічу ў яго ляянках.

— Самаўрадавыя выбары. У палавіне траўня г. г. у 9 гмінах Віленска-Троцкага павету абудуцца выбары гмінных радаў. Віленска-Троцкі староста выдаў ужо ў мэтах гэтага адпаведнае распараджэньне, павызначаў старшынь выбарных кампаніяў, адбыў з імі адумсловую канфэрэнцыю, адным словам прыгатовіў выбарны апарат. Гэта знача кончылася ўрадавай частка выбарнай кампаніі.

Цяпер, дык ужо астаецца слова за самым сялянствам, ці здолее яно выбраць з пасярод сябе гэтакіх прадстаўнікоў у гмінныя самаўрады, якія запраўды будуць адпавядаць на месцы абаронцам сялянскіх інтарэсаў у межах гміны.

Згодна закону б. камісара ўсходніх земляў, міністар унутраных справаў даручыў палескаму ваяводзе назначыць камісараў па выбарах рады м. Лунінца і Кобрэня і назначыць дзень выбараў па сваіму жаданьню.

Агульны сход сяброў Віленскага Беларускага Коопэратыўнага Банку. На 29-га красавіка с. г. а 4 гадзіне папаўдні вызначаны звычайны агульны гадавы сход сяброў Банку. Парадак дня: 1) Адчытаньне прапароку папярэдняга агульнага сходу банку; 2) агульная

справаздача банку за 1926 г.; 3) фінансавая справаздача (бялянс) банку за 1926 г.; 4) справаздача нагляднай рады; 5) бюджэт расходаў на 1927 г.; 6) справа зьмены §§ 9 і 14 статуту банку; 7) стварэньне рэзэрвага капіталу і 8) давыбары сяброў нагляднае рады.

Страх пашыраецца. Бачачы тое, што Ідэя Беларускага Сял. Саюзу, як запраўдная Ідэя Беларускага Народу, ахапляе што раз шырэйшыя масы сялянства, Луцкевіч гэтак устрыжываўся, што закруціўся, як ашалелы. Нядаўна прыпісаў Сял. Саюзу нейкую згоду і ўгоду з Паўлюкевічам і Умястоўскім, а цяпер ужо перамяніў тон і расьпісаўся аб канкурэнцыі. У сутнасьці ўся луцкевічаўская брахня, гэта агонія аджыўшага луцкевічаўскага баламуцтва. Інтэрэсы сялянскіх масаў яму тут ня прычым, а галоўнае трывожыць тое, што можа ён быць зусім выкінуты з газеты за сваю правакацыйную працу, бо сяляне пачынаюць высьцерагацца ўцкэві чаўскае прэсы.

Гаспадарскі аддзел.

БУЛЬБА.

Аб тым, якую, якую карысьць і ў якой меры дае бульба беларускаму селяніну пісаць ня трэба, адно толькі адзначу, што бульба гэта такая расьліна, якая найлепей падходзіць да ўправы на нашых неўраджайных землях.

Дзеля гэтага самага, што бульба зьяўляецца надта важнаю расьлінаю, кожны беларускі селянін павінен на яе асабліва звярнуць увагу і па меры магчымасьці імкнуцца да таго, каб узгадоўваць бульбу культурнымі спосабамі.

Каб мець большую карысьць ад бульбы, дык перадусім трэба падгатаваць зямлю, а дзеля гэтага самага, як паказала практыка—зямлю, якая вызначаецца пад бульбу трэба гараць два разы ўвосень. Першы раз трэба гараць зямлю зараз, як толькі зьбярэцца жыта. Першы раз трэба гараць плытка, а каб ня даць магчымасьці расьці траве, дык трэба пасяля гэтага ральлю баранаваць.

Другі раз трэба гараць зямлю пад бульбу ўжо ўвосень. На гэты раз трэба гараць ужо глыбока і на зіму гэтую ральлю баранаваць ня трэба. У гэтакім выпадку, ужо вясною трэба разьбіць ральлю спранжыновай бараною, пакласьці гной і садзіць бульбу, а калі ўвосень зямля ўзгарана толькі адзін раз, дык трэба вясною абавязкова гараць другі раз.

Бульба выбірае з зямлі болей пажывы як зярнавае збожа і мае вельмі слабае карэньне, якія ня могуць прабівацца цераз цьвёрдую зямлю, дык дзеля гэтага і трэба ўпраўляць зямлю пад бульбу гэтак, каб яна была мяккая. На зямлі блага падгатаванай бульба ніколі ня ўродзіцца.

Садзіць бульбу трэба рэдка 18 — 22 цалі бульбіна ад бульбіны. Садзіць трэба ня глыбока і гэтак, каб мяккае зямлі было болей над бульбаю чым пад бульбаю.

Рэзаць насевьне бульбы надта дробна ня варта, бо розныя хваробы тады хутчэй прыстаюць да бульбы. Найлепш выбіраць на насевьне сярэднія бульбіны па вялічыне. Найлепшы гной пад бульбу звычайны хлёўны гной, які можна класьці ўвосень, але не пакідаць на паверху, трэба яго загараць, а таксама, можна класьці гной і вясною пры самым саджэньні бульбы.

Добра расьце бульба і па лубіне, асабліва, калі пад лубію даць штучны гной кайніт, які бульба вельмі любіць.

Гной гэта дарагая рэч, ня кожны гаспадар мае яго столькі, колькі трэба, а дзеля гэтага трэба як мага лепш выкарыстаць. А калі гэтак, дык гной трэба класьці проста ў барану, у тую ў якую садзіцца бульба. Хоць на гэта і прыходзіцца затраціць лішняга работніка, але-ж за тое ўвосень, дык гэтакі гаспадар выбярэ болей.

Гэтае саджэньне бульбы асабліва карысна на жываватай зямлі.

Наагул на гэтакое саджэньне бульбы ўходзіць палова гною і бывае ўдвая лепшы ўраджай. Іншыя штучныя гнаі, акрамя кайніта, не доць вялікае карысьці бульбе.

Пасяля саджэньня бульбы трэба цераз 1—2 тыдні забаранаваць, каб зьвішчыць траву і падсушыць зямлю.

Абганяць бульбу трэба што найменей тры разы. Але тагды, калі бульба зацьвіце яе ўжо нельга чапаць.

*Ніколі не зністажай газеты,
прачыташы дай яе суседу.*

Парады ў справе закладання коопэратываў.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, дбаючы аб матэрыяльным дабрабыце сялянства і гаспадарчым развіццці краю, адной са сваіх мэтаў імкнецца да пашырэння коопэрацыі. У сувязі з гэтым Інстытут залажыў у Вільні Коопэратывна-Гандлёвыя Курсы, на якіх некалькідэсят Беларусаў атрымаюць патрэбную мінімальную веда для залажэння і вядзення коопэратываў. Дзеля таго, што ня ўсім магчыма быць і акончыць такія курсы, Інстытут, у меру магчымасці праектуе арганізаваць Карэспандэнцыйныя Коопэратывныя Курсы, якія можна будзе праходзіць, сядзячы дома, на вёсцы (мястэчку).

Да часу пакуль будуць арганізаваны такія курсы Інстытут бясплатна ўсім жадаючым дасць парады ў справе закладання коопэратываў, спажывецкіх таварыстваў, малачарняў, крэдытных таварыстваў (банкаў) і інш.

За парадамі трэба звяртацца па адрэсу: Вільня, Завальная 6.

Беларускі Інст. Гасп. і Культуры.

Грамадзяне,

запісвайцеся у сябры Інстытуту!

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры ёсць адзінай гаспадарчай беларускай установай і адной з найважнейшых культурных арганізацый у Заходняй Беларусі. Інстытут утрымлівае даўне прыватныя беларускія школы і коопэратывна-гандлёвыя курсы. Каб Інстытут мог шырэй павясяці гаспадарчую і культурную працу, патрэбна падтрыманьне беларускага грамадзянства. Дзеля таго, што нашае грамадзянства знаходзіцца ў вельмі цяжкіх матэрыяльных абставінах, цяпер яно ня можа нясеці вялікіх афяр на свае арганізацыі. Але афяроўваючы і маленькія сумы пры вялізарным ліку афярданнікаў могуць сабрацца паважныя сумы, за якія можна шырэй павясяці працу карысную для ўсяго беларускага грамадзянства. У Заходняе Беларусі ёсць каля 2½ мільёнаў Беларусаў і калі-б з кожнае сям'і (хаты) афяраваць па 1 зл. у год, то разам зьбіраецца сума каля 500.000 зл. За такія грошы можна павясяці ня толькі культурную працу, але і гаспадарчую, з якое будзе мець карысьць усё беларускае грамадзянства.

Дык маючы гэта на мэце, кожны сьведомы Беларус павясяціць запісацца ў сябры Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Інстытут не зьяўляецца палітычнае партыяй, а толькі гаспадарча-культурным таварыствам і з гэтым сябрамі Інстытуту можа быць кожны сьведомы Беларус бяз розьніцы палітычных перакананьняў. Сябры Інстытуту аплачваюць у год толькі 1 зл. сяброўскіх складак і аднараова ўступных 1 зл.

Хто хоча запісацца ў сябры Інстытуту павінен прыслаць заяву такога зместу:

У Беларускі Інстытут Гасп. і Культуры
у Вільні, Завальна 6.

З А Я В А

Ветліва прашу залічыць мяне ў сапраўдныя сябры Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Адначасна дакладваю акуратна аплачваюць сяброўскую складку і тасаватца да Статуту і Рэгуляміну Інстытуту.

(—) подпіс

Вёска
Волацьць
Павет
Пошта

Дня 192 . . . г.

Пасля залічэння кандыдата ў сябры Інстытуту, ён атрымлівае сяброўскі білет. Перад атрыманьнем білету кожны новапрыняты сябра павінен заплаціць 1 зл. уступной складкі і найпазней за 3 месяцы ад дня атрыманьня білету заплаціць 1 зл. сяброўскіх складак.

У мясцовасці, дзе знойдзецца ня менш як 3 сапраўдныя сябры Інстытуту могуць яны залажыць Гурток і самастойна вясці працу.

Пакуль няма такога гуртка на месцы кожны нова-прыняты сябра Інстытуту будзе належыць да Аддзелу або Цэнтрам Інстытуту.

Дык кожны сьведомы Беларус, якому дарага адраджэньне Беларускага Народу, кожны селянін, які хоча для сабе і сваіх суседзяў лепшай долі, запісвайся ў Інстытут!

Цэнтральны ўрад Інстытуту.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

Да нас пішучь.

„Рэформы“.

(Пастаўскі павет).

У нашым павеце вельмі часта адбываюцца розныя рэформы. Мо' паважаныя чытачы падумаюць зямельныя, ці мо' якія школьныя? Дзе там! Каму прыдуць у галаву думкі рабіць гэтакія сьмешныя рэформы?

Нашы паны толькі і клапоцяцца аб тым, як-бы правясяці якую-небудзь рэформу дзеля сваёй удаснай карысьці. Вось над гэтым дык яны ўвесь час сушаць свае галовы і „снужа“ розныя пляны.

Наш Пастаўскі павет, быў калісьці паведам Дунілаўскім і ўсе павятовыя ўрады мясціліся тады ў мястэчку Дунілавічах. Гэтае мястэчка — вельмі глухое, дык таму-ж і жыдоўскае, але гэта яшчэ нічога, з гэтым можна было гадзіцца і здавалася, што ніякіх прычынаў да павятовай рэформы не было. Аднак прычына да такой рэформы знайшлася і як павачым вельмі паважная.

Мясцічка Дунілавічы ляжыць на адлегласці дзясці кілямэтраў ад станцыі Варапаева, вось гэтыя дзясці кілямэтраў і былі галоўнай прычынай рэформы Дунілаўскага павету на Пастаўскі. Бо няма нічога дзіўнага. Дунілаўскія рамязнікі (папольску гэта будзе „dorozkaże“, ня мелі панскіх „dyndulak“, ці нейкіх там „Karejulak“ для перавозкі паноў „urzednikow“ са станцыі Варапаева ў Дунілавічы і ўвесь час спаўнялі свае абавязкі пры помачы простых беларускіх лагошаў з драбінамі. Вось гэтыя нашы лагошы, здаваліся панам вельмі не па „нутру“. Бо сама ў нас старая, зробленая яшчэ за Мікалаем, дык цяпер ужо вярхоўная, з калдобінамі, а паны, як вядома, былі сытыя затое і вагі зашмат мелі, дык езьдзіць па гэтай дарозе на беларускіх „лагошках“ ім было няпрыемна. А ехаць трэба паном, бо ўсе далёкія, хто з Варшавы, хто з Пазнані, трэба-ж сваякоў адведаваць.

Дык вось, каб пазбыцца гэтае прыкрае паездкі, паны пастанавілі перавясяці ўсе павятовыя ўрады з Дунілавіч у Паставы і пераіменаваць Дунілаўскі павет на Пастаўскі.

І вядома рэч, што з гэтае рэформы цяпер маюць сабе розныя выгады; і станцыі блізка і „dorozkaże“ маюць падобна „przepisowe dyndulki“. Дык чаго-ж яшчэ трэба? А калі чаго і бракуе, то пэўна, што тых пекных дамоў, якія нядаўна за народныя грошы пабудаваны ў Дунілавічах для павятовых урадаў і ўрадаўцаў, а цяпер будуць астаўлены толькі „nietoperzam“ пладзіцца.

У сувязі з гэтай павятовай рэформай, як і трэба было чакаць, наступілі рэформы гмінныя. Вынікам гэтых рэформаў было тое, што гміну Пастаўскаю падзялілі на дзве: Пастаўскаю і Варапаеўскаю. І тут так сама паны мелі на воку свае карысьці. Калі была адна гміна, дык быў і адзін гмінны ўрад, а цяпер маем на тую самую гміну аж два такія ўрады, якія наш бедны мужычок павінен „obficie“ утрымліваць, ня глядзячы на тое, што сам як кажучь „гол як сакол“, лапці і твэ з ног валіцца. Але гэтага нішто ня бачыць. Сьвёныя панам ходзіць аб тое, каб толькі ўзмацаваць польскі элемент „Kresow Wschodnich“ рознымі польскімі эмігрантамі з „Kongresowki“ ці Галічыны, дзеля гэтага робяць для іх спецыяльныя пасады войтаў, сэркэтароў і г. д.

Але-ж дарма! Гэты польскі элемент будзе мець тут такое значэньне, як капля ў моры. Наша шэрая, сярмяжная, беларуская грамада ў лапцях усё-ж такі пераможа! Яна свайго беларускага коляру ня зьменіць. Мы Беларусамі былі і будзем. Здаецца, што довадаў на гэта сьвёныя шукаць ня трэба. А калі паны іх ня маюць ці мо' не разумеюць, то хай пачакаюць можа з часам і праканаюцца. Коко.

Лісты ў Рэдакцыю.

Паважаны Пана Рэдактар!

Не адмоўце надрукаваць ніжэй падаанае:

У газэце „Наша Праўда“, № 8 у артыкуле „Канкурэнцыя разгараецца“ напісана быццам я падаваў нейкі тайны мэморыял у міністэрства ўнутраных спраў, дзе пісаў аб ліквідацыі „Грамады“. Гэтым заяўляю, што ніякіх мэморыялаў ані тайных, ані яўных у міністэрства ўнутраных спраў я не падаваў. Калі-б я падаваў мэморыял, дык апублікаваў бы яго ў прэсе. Я тайнай палітыкі не вяду, гэткае работа да твары толькі п. Луцкевічу, бо да гэтага часу гэты пан пісаў тайныя даносы і бараніў тых, каторыя іх дзе трэба падавалі (маю на мэце справу Ваяводзкага), а цяпер, як відаць, п.

Луцкевіч размяняўся і стаў ужо данасіць яўна. На гэтым скончу ўсю палеміку, бо ніколі на луцкевічаўскія бруды не адказваў і надалей адкажываць на такія правакацыйныя даносы ня буду.

Ф. Ярэміч.

Пасол Соіму.

Паважаны Грамадзянін Рэдактар! Ветліва просім зьмясьціць у Вашай газэце гэтых некалькі слоў.

Паважанаму гр. П. Карузе за яго вельмі цікавы рэфэрат і багаты нагляд працы для спектаклю-вечарыны ў в. Шутовічах, Ашмянскага пав., у дзень 24.IV.27 г., а такжа гр. М. Пецокевічу за прыманьне ўдзелу ў вечарыне і працу для яе і ўсім паважаным Гасьцям і асобам, якія ў той ці іншы спосаб прычыніліся да зарганізаваньня і ўшанаваньня сваёй прысутнасцю вечарыны — выражаем на гэтым месцы шчырыя словы падзякі — Урад Шутоваўскага Гуртка Бел. Инст. Г. і К.

Старшыня (—) Я. Жабінскі.

Сэркэтар (—) В. Шутовіч.
в. Шутовічы, 25.IV.27.

НАШАЯ ПОШТА.

Дзеля неаплаты падпіскі ад 1-га мая с. г. спыняем газету наступным грамадзянам: Савонь Міхась, Падзюкевіч, Гізун Паўла, Вашчылка Мікалай, Мілюк Адам, Мігай Міхал, Скойва Людвік, Лапух Антон, Грынкевіч, Авлавіч Канстанты, Шэўка Пётр, Гоцька Пётр, Каморнік Пётр, Гірыс Аляксандра, Кавган Аляксандра, Варэнік В., Дамашэвіч Юльян, Попка Ян, Аначка Антон.

М. Семашкевічу ў Аргентыне — газэту пасылаем.

Оса. Атрыманую карэспандэнц. зьмесьцім. Сіняку. Вашыя вершы заслабны, карэспандэнцыя таксама. Пішыце карэспандэнцыі, падаючы цікавыя факты. На прысланыя адрэсы газэту вышлем пасля атрыманьня падпіскі.

Яцкевічу. Праграму, інстр. і заявы паслалі.

Сапоцьку. Пасылаем Вам ад 1-га траўня 3 нумары на п. Лебзева, друкі паслалі.

Савчыцу Васілю. Тры зл. перадаём у „Саху“ і два ў „Родн. Гоні“.

Грынбэргу. 3 нумары пасылаем.

П. Колодцы, Лезе, Скрыплёнку Ігн., Станюшу К. — пробны нумар паслалі.

Асіповічу, Стэмінскаму, Коласу, Квачу, Кучысу, Войцеховічу, Гурчыновічу, Сабынічу, Сабанцу, Яцкевічу, Шупеньку Ів. газ. паслалі.

Фабрычны склад турбінаў,
машынаў і млынскіх каменяў
ФАБРЫНІ Г. КУДІК у ЛЮБЛІНЕ

РЭПРЭЗЭНТАНТ ТЭХНІК

Ст. Стобэрскі і С-ка

Кантора і склад: Вільня, Міцкевіча 9.

Будова і перабудова машынаў. СПЭЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ПАРАДЫ. Праекты, падлічэньні, пляны. Спецыяльныя ўладжэньні „Капярняў“.

—0—

Заступніцтва фірмы БРАТЫ БЮГЛЕР
Узвіль (Швайцарыя)
МЛЫНСКІЯ МАШЫНЫ.

—0—

Заступніцтва фірмы інж. Г. КИДТ, Радом
ВОДНЫЯ ТУРБІНЫ.

—0—

Машыны, што ёсць на складзе: ВАЛЬЦАВЫЯ ПАСТАВЫ АДЗІНОЧНЫЯ І ПАДВОЙНЫЯ, АУТОМАТЫЧНЫЯ ПЭРЛЯКІ „MARS“, КАМЕНЬНІ ШТУЧНЫЯ І ФРАНЦУСКІЯ, МАШЫНЫ ДЛЯ АЧЫСТКІ ЗЯРНЯ, МАШЫНЫ ШМЭР-ГЛЭВЫЯ І ПЧОТКАВЫЯ, АСПІРАТОРЫ, АРФЫ „TRUIEUR“, ПЛАСКІЯ СІТЫ „PLANZICHTRU“ ВІСЯЧЫЯ І СТАЯЧЫЯ, МАШЫНЫ ГРЫЗІКОВЫЯ „REFORMU“.

—0—

Дастаўляем: ГАЗАВЫЯ І СПАЛІНОВАНЫЯ МАТОРЫ, ШВАЙЦАРСКУЮ СЕТКУ НА СІТКІ.

—0—

Фірма даець бясплатна ўсялякія парады ў справе будовы млыноў, уладжаваньня грэбляў і інш.

Адрэе: Wilno, ul. Mickiewicza Nr. 9,
ST. STOBERSKI і S-КА.